

Koalitionsaftale 2018

Nunarput
- i udvikling
- med plads til alle

Oktober 2018

Principaftale

Siumut, Atassut og Nunatta Qitornai har indgået aftale om et politisk samarbejde for valgperioden 2018-2022.

Koalitionspartierne finder det principielt vigtigt, at man i Inatsisartut og Naalakkersuisut arbejder for at sikre vort land og dets befolkning god service, troværdighed, stabilitet og med befolkningen i centrum.

Koalitionspartierne vil – ikke kun i Inatsisartut og Naalakkersuisut – arbejde sammen om fælles politiske mål for at styrke samfundets udvikling og landets placering i verdenssamfundet, men vil også arbejde for at samarbejdet styrkes i alle dele af samfundet.

Koalitionspartierne er enige om, at der skal arbejdes med de nødvendige reformer til forbedring af befolkningens levevilkår, og ikke mindst for at sikre fortsat økonomisk vækst for at skabe nye arbejdspladser og få flere arbejdsdygtige mennesker i arbejde.

Koalitionspartierne er enige om, at sikre et godt samarbejde i gensidig tillid og respekt. Vi skal være sammen for at sikre at vort land på alle måder udvikles trygt og sikkert.

Samfundet og det offentlige skal koncentrere sig om at skabe de rette rammer og vilkår, som det enkelte menneske og enkelte virksomhed skal udfolde sig i.

Koalitionens mål er, at skabe et ligestillet samfund, uden at skelne til fødested, køn samt religion. Mennesket skal tage ansvar for sit eget liv og et medansvar for andre mennesker og for fællesskabet. Såfremt det gode samfund skal opnås, må de enkelte mennesker tage medansvar og deltage i samarbejdet. Vi skal ikke tage friheden fra de enkelte mennesker og umyndiggøre dem.

Koalitionspartierne anerkender arbejdsløsheden som en af samfundets største udfordringer, og der er behov for differentieret indsats for ledighedsbekæmpelsen via tværgående indsatser i Grønlands Selvstyre, kommuner og berørte arbejdsmarkedsparter på lokal-, regional- og nationalplan. Derfor skal arbejdes på en ny beskæftigelsesstrategi, som har til formål at sætte flere mennesker i beskæftigelse. Koalitionen har som mål at sænke arbejdsløsheden under 5 % frem til 2022.

Koalitionspartierne vil arbejde for at fuldføre den største anlægsprojekt i vort lands historie i form af anlæggelse af nye lufthavne, ligesom man vil arbejde for anlæggelse af nye vandkraftanlæg. Lufthavnsbyggerierne og effektivisering af trafiksystemet er vigtige emner for koalitionspartierne, som et bilag kan det ses et underskrevet dokument mellem koalitionspartiernes og støttepartiets Inatsisartutmedlemmer.

Koalitionspartierne vil grundigt arbejde for:

- En skole- og uddannelsesreform
- Fortsætte styrkelse af kulturlivet
- Forbedring af det sociale arbejde
- Færdiggøre lov om støtte til handicappede
- Forbedret service inden for sundhedsområdet
- En boligreform
- Færdiggøre fiskeriloven
- Reform af loven om fangst og jagt
- Fortsat udbygning af produktionsanlæggene i byer og bygder

- Tilpasning af fødevarerlovgivningen efter forholdene i vort land
- Udarbejdelse af en integrationslov
- Reform af arbejdsmarkedslovgivningen
- Tilpasning af lovgivning om handel og samhandel
- Tilpasning af lovgivning om skatter, afgifter og udbyttebeskatning
- Tilpasning af valgloven
- Prioritering af ansvarsområder vi skal overtage fra staten
- Fortsættelse af udarbejdelse af en forfatning
- Etablering af en miljøfond

Koalitionspartierne vil i deres arbejde have forbedring af befolkningens levevilkår i højsædet. Der skal ske reformer for at forbedre forholdene for vore børn, børnefamilier, ældre, handicappede, syge, førtidspensionister og studerende.

Der skal indføres et beskæftigelsesfradrag fra 2020 til gradvis fordel for de lavest lønnede og folk med mellemindkomster.

Koalitionspartierne er enige om at undersøge mulighederne for at mindske administrationen indenfor hele det offentlige område. I samme forbindelse skal folkeoplysningsarbejdet styrkes.

Koalitionspartierne er enige om at fortsætte Inatsisartutbeslutningen om udarbejdelse af en betænkning til en kommende forfatning.

Koalitionspartierne vil undersøge hvordan og hvorledes samt hvilke af det offentligt ejede virksomheder kan privatiseres.

Aftaleparterne vil arbejde henimod, at vi får etableret såvel passagerbeflyvningsruter som fragtbeflyvningsruter til vore vestlige nabolande.

Ved indgåelse af servicekontrakter skal der tages hensyn til mindstekravene til kvalitetsydelse, hvilket er gældende for al slags trafik til luft og til havs. Aftaleparterne vil arbejde for, at kommunerne inden for deres egne kommunegrænser selv overtager ansvaret for passagertrafikken.

Monopolet på fragsystemet skal revurderes meget nøje, ikke mindst af hensyn til fiskefabrikkernes fryselagerkapacitet, der er meget begrænsede og derfor skal tømmes med jævne mellemrum. Dog skal man sørge for, at vareforsyningen altid er sikker.

Aftaleparterne har sat sig som mål, at undersøge muligheden for overtagelse af ansvaret for kontrol med lufttrafikken og vejrmeldinger samt beredskabet, der i dag varetages af staten. Her skal det analyseres grundigt, hvad dette vil medføre af udgifter samt, hvorvidt vi på nuværende tidspunkt har de fornødne kompetencer til at varetage området.

Aftaleparterne finder det vigtigt, medens tid er, at åbne for muligheden for anlæggelse af vejnet mellem bostederne for at skabe erhvervsudvikling. Aftaleparterne vil derfor arbejde for etablering af et vejdirektorat.

Kangerlussuaqs og Narsarsuaqs fremtid skal afgøres i samarbejde med de berørte kommuner, ligesom man bør være åben for, at lufthavnene måske kan overtages af private næringsdrivende.

ØKONOMI

Det er koalitionspartiernes målsætning, at vort land skal være økonomisk selv bærende. Koalitionspartierne finder det vigtigt, at Inatsartut fører en balanceret finanspolitik, som udspringer af fornuftige dispositioner, der bundes i visioner og målsætninger.

Vort lands ressourcer er fælleseje. Udnyttelsen af vores ressourcer skal danne grundlag for vores økonomiske udvikling. Vores erhverv skal udvikles på baggrund af et flerstrengt erhvervssystem.

Produktionen herhjemme og vores erhvervsmæssige situation skal være præget af, at vi kan konkurrere med udlandet, og at vi i den forbindelse - såvidt det er muligt - holder udgiftsniveauet så lavt som overhovedet muligt for at bevare vores konkurrenceevne.

Vi må sørge for, at alle regioner herhjemme får stillet ligeværdige vilkår for at kunne foretage en positiv økonomisk udvikling, hvilket kan ske ved, at alle former for aktiviteter, der fremmer en økonomisk udvikling, får første prioritet ligesom at kommunernes mulighed for, at udvikle deres økonomiske situation skal øges.

Der skal udarbejdes en redegørelse til Inatsartut med en analyse af pengestrømmene mellem Danmark og vort land.

Der skal udarbejdes lovgivning omkring transferpricing, for at undgå, at der spekuleres i dette.

SKATTER OG AFGIFTER

For så vidt det gælder de private virksomheder, skal skatten fastsættes således, at det bliver attraktivt at være iværksætter og opstarte nye virksomheder, men samtidig er målet, at vort land er konkurrencedygtigt i forhold til vore nabolande og samarbejdspartnere.

Der indføres et beskæftigelsesfradrag fra 2020, der progressivt vil hjælpe de laveste og mellemste indkomstgrupper.

Muligheden for indførelse af fradrag for udgifter i forbindelse med istandsættelse af private boliger skal undersøges.

Muligheden for indførelse af skattefradrag for deltagelse i foreningsarbejde i almennyttige, sociale, kulturelle, kirkelige og sportslige foreninger skal undersøges, da disse har stor betydning for forebyggelse og velfærd.

ARBEJDSMARKED

Så længe flest mulige unge kommer i erhvervsuddannelser må målsætningen være at virksomhederne optager flere praktikanter og lærlinge. Derfor skal lovgivningen på praktik- og lærlingepladser gennemføres for at sikre de nødvendige rammer.

UDDANNELSE

I en verden hvor udviklingen sker hurtigere og hurtigere lægger koalitionspartierne afgørende vægt på at vort lands befolkning er veluddannet og oplyst, fordi et højt uddannelsesniveau er af yderste vigtighed i vort lands politiske, handelsmæssige og tekniske udvikling, og ikke mindst for vort samarbejde med andre lande.

Vi vil fortsat arbejde henimod at skabe stærke uddannelsesinstitutioner og hvor fællesskabet bringes til veje. Den tekniske skole KTI i Sisimiut skal fortsat styrkes således, at der kan tilbydes videregående uddannelser, for eksempel skal maskinmesteruddannelsen opstartes.

Desuden skal vi kunne sikre, at alle unge, der forlader folkeskolen, kan gå videre således, at de der er egnede til håndværkerfagene får tilbud om at tage de tekniske uddannelser.

Der skal endvidere etableres en uddannelseslinie inden for produktionsmaskiner til trawlere og fiskeindustrien således, at vi selv kan vedligeholde og reparere disse maskiner.

Der skal foretages en langsigtet planlægning af KTI-skolen i Sisimiut således, at vi sikrer, at skolen fortsat udvikles.

DEN GODE SKOLE OG ET UDDANNELSESSYSTEM, DER HÆNGER SAMMEN

De elever der i dag færdiggør Den Gode Skole med tilfredsstillende resultat, er alt for få, hvilket derfor også er årsagen til, at der er alt for få, der færdiggør folkeskolen og derfor ikke kommer videre i uddannelsessystemerne. Vi kan heraf udlede, at vi må og skal gøre en ekstraordinær indsats.

Det er koalitionspartiernes mål, at der skal etableres bedre sammenhæng mellem folkeskolen og de videregående uddannelser som helhed. For at sikre at så mange elever som overhovedet muligt i fremtiden kommer videre igennem Campus forløb og tage en GUX uddannelse og endda derfra kunne gå videre på de videregående uddannelser uden at søge herom. Uddannelsesreformen vil indebære, at alle elever vil opleve en seriøs og grundig vejledning, og at de vil blive støttet inden for deres styrkeområder og dermed kunne opnå at få de nødvendige eksamenspapirer, de skal bruge for, at kunne komme til at arbejde i virksomhederne.

FAMILIER

Familierne udgør samfundets støttestøttepille. Der skal udarbejdes en ny politik for familierne. I den forbindelse kan man med fordel få inspiration fra de positive erfaringer, som vore nabolande har erhvervet sig.

Koalitionspartierne vil bane vej for, at de familier der har et behov for vejledning, hurtigst muligt skal have den fornødne hjælp hertil. Dermed vil man samtidig kunne mindske antallet af børn anbragt uden for hjemmet. Familievejledningen bør fortsætte og blive endnu bedre og i forbindelse hermed skal det sikres, at der hvert år afsættes de nødvendige økonomiske midler hertil.

ÆLDRE

Fra 2020 skal vore ældre kunne oppebære en arbejdsindtægt uden at der sker fradrag i deres grundpension. Alle ældre skal stilles lige og oppebære en grundpension, uden skelen til om man har arbejde, er gift, er samlevende eller har fælles adresse.

Der skal arbejdes for etablering af institution for ældretalsmand.

FISKERI OG FANGST

Fiskeri er det primære erhverv i Grønland. Derfor er det vigtigt, at fiskeriet konstant udvikles og tilpasses. Den kommende fiskerilov skal udgøre en langtidsholdbar løsning for erhvervet, hvorfor koalitionspartierne - i samarbejde med områdets interessenter - vil udarbejde et nationalt kompromis,

som skal sikre størst mulig gavn for hele samfundet. I forbindelse hermed skal de unge fiskeres muligheder og de nødvendige rammebetingelser herfor være i orden.

Det er koalitionspartiernes målsætning at samtlige af de fastsatte fiskekvoter skal opfiskes og udnyttes optimalt, og koalitionen vil i den forbindelse arbejde for at fjerne alle unødvendige administrative forhindringer, for at sikre opfyldelse af denne målsætning.

Hele Grønlands kyst skal deles i forvaltningsområder hvortil der anvises kvoter for flest mulige fiskearter. Den biologiske rådgivning skal danne grundlag for kvoterne, der også omfatter de nye forvaltningsområder.

I havområdet mellem Grønland og Island, skal der tages fornyede beslutninger om kvotefastsættelserne, således at en mere ligelig fordeling af fiskeriressourcerne løbende opnås. De biologiske og videnskabelige undersøgelser i området skal forøges, og i denne forbindelse skal der stilles krav om deltagelse, fra alle fiskeriselskaber som får tildelt kvoter i det pågældende havområde.

I forbindelse med kvoteallokeringer i det pelagiske fiskeri, skal langt størstedelen af kvoterne allokeres til grønlandske selskaber med egne pelagiske fiskefartøjer, og der skal i den forbindelse banes vej for at disse selskaber kan foretage udviklingsinvesteringer i de mest velegnede fiskefartøjer til dette fiskeri. Dette for at sikre at ressourcerne bliver eksporteret til højst mulig værdi.

For at øge målsætningen om flere grønlandske officerers deltagelse i fiskeriet med fiskefartøjer og trawlere, agter Naalakkersuisut koalitionen at der skal arbejdes på at indgå aftaler med fiskerierhvervet, ligesom der afsøges muligheden for aftaler om udvikling af uddannelses- og/eller kompetenceudviklingsforløb.

Koalitionspartierne vil forny fiskeri- og fangstbevissystemet.

Koalitionspartierne vil arbejde for at der etableres afdelinger af konsulenttjenesten for fiskeriet og Naturinstituttet i Nordgrønland.

Udnyttelsen af vores fangstressourcer skal ske på et bæredygtigt grundlag. Dels skal vi sikre de kommende generationer, så der bliver ved med at være fangststyr samtidig med, at vi som helhed skal sikre, at fangererhvervet kan fortsætte. Disse mål kan kun nås ved at forsvare de levende ressourcer og fødekæden, som opretholder hele fangst systemet.

Koalitionspartierne vil til enhver tid arbejde hen imod en udvikling af grønlandske råvarer til fødevarer, således at vi kan realisere vore ønsker om en højere grad af selvforsyning af egne fødevarer. Derfor finder koalitionspartierne det vigtigt, at produktionen af fødevarer fra grønlandske råvarer hele tiden skal udvikles.

FORARBEJDNING AF FISK

Koalitionspartierne vil stå i spidsen for at få øget produktionen af fisk, skaldyr, rogn m.fl. til fødevarereproduktion herhjemme.

Derfor vil koalitionspartierne også medvirke til, at Fiskeindustriskolen realiseres med det formål hurtigst muligt at kunne starte den nye skole op.

Koalitionspartierne vil arbejde for etablering af et produktudviklingscenter og færdigt forædlingscenter for fisk ved bedre udnyttelse af fiskfabrikken i Paamiut.

SELVFORSYNING

Det er koalitionspartiernes mål, at vort land i langt højere udstrækning skal kunne være selvforsynende, hvilket er gældende for energiforsyningen, fødevarerområdet, vandforsyning, husdyrhold, landbrug og grøntsagsproduktion m.m.

RÅSTOFOMRÅDET OG OLIEUDVINDING

Råderetten til vores undergrund ligesom retten til vores ressourcer er fastsat i selvstyreloven.

Når minedrift og olieudvinding iværksættes, skal råstoflovens bestemmelser følges til enhver tid, også hvad angår sjældne jordarter indeholdende radioaktive materialer.

Koalitionspartierne er åbne for muligheden for etablering af et aluminiumsmelteværk, som opfylder vore miljøkrav.

HJEMLØSHED

Koalitionspartierne vil arbejde for indførelse af lov om sikring af bolig, som skal søges dækket via boligreformen i samarbejde med kommunerne.

DATACENTRE

Ude i den store verden findes der i flere steder store datacentre. Disse trækker på enorme mængder energi. I denne forbindelse er der slet ingen grund til skulle forurene miljøet i forbindelse med levering af el, og derfor er vi herhjemme et alternativ til andre landes kæmpe datacentre, fordi vi har uanede mængder af el på lager, som kan udnyttes.

Derfor er det i sig selv en enestående mulighed for os herhjemme at kunne etablere en eller flere datacentre, og vi har jo allerede via undersøiske kabler forbindelse herhjemmefra til USA og Europa.

KOMMUNIKATIONSOMRÅDET

Det undersøiske kabelnet skal op og køre på fuld kapacitet, således at samfundet får det fulde udbytte heraf. Derfor skal det undersøiske kabel kan forbindes med Canada

Der åbnes op for salg til udlandet af det undersøiske kabels muligheder.

IDRÆT

Samfundet skal have basis i fysisk og åndelig sundhed, hvilket kræver, at vi udvider mulighederne for befolkningen til at kunne udøve idræt. Bevilling inden for sundhedsområdet skal analyseres med det formål at, bevillingerne tilgår patientorienteret opgaver og reducere af administrationsudgifter.

Koalitionspartierne vil arbejde henimod, at der bliver bedre forhold for trænere og ledere inden for børne- og ungeidrætten. Børnene og de unge skal kunne opretholde sunde aktiviteter, uagtet om de er idrætsbaserede, om det er kulturelt baserede aktiviteter, om det er ungdomsaktiviteter, for eksempel musikarrangementer og lignende. Fritidsundervisningen skal styrkes.

Vort lands flag skal benyttes, når vi deltager i OL eller andre lignende internationale arrangementer, hvilket er koalitionspartiernes mål.

De offentlige tilskud til idrætsområdet skal forhøjes efter behovet.

MILJØET

Koalitionspartiernes målsætning er til enhver tid at beskytte vort land og vort miljø imod enhver form for forurening, og dette mål skal nås igennem følgende:

Det skal undersøges, om der eventuelt er mulighed for at etablere et centralt affaldshåndteringsanlæg, også fordi et sådant anlæg vil kunne producere betydelige energimængder.

Der skal etableres en miljøfond.

FORSKNING

Vort land har i international forskningsmæssig sammenhæng en meget vigtig placering, og Koalitionspartierne vil arbejde for at fremme vort lands deltagelse i det internationale forskning.

De forskere der kommer fra udlandet for at forske herhjemme, er en stor hjælp på verdensplan, ligesom den indhentede viden kan udnyttes af Vort Land. Derfor finder koalitionspartierne det vigtigt, at etableringen af en videnscenter for forskning snarest muligt bliver realiseret, og at vi derfor må sikre os, at der afsættes de nødvendige midler til forskningen.

Interessen for vort land i forskningsmæssige sammenhæng øges, og det medfører, at kapaciteten er mangelfuld i forhold til interessen, og koalitionspartierne vil derfor endnu engang øge denne kapacitet. Desuden er koalitionspartierne klar over, at tiden er inde til en udvidelse af Ilisimatusarfik, da behovet for at kunne tage højeregående uddannelser er tiltagende, og koalitionspartierne vil på denne baggrund arbejde for denne sag.

KLIMAFORANDRINGERNE

Koalitionspartierne er helt opmærksom på, hvorledes de globale klimaforandringer på forskellige måder får større og større indflydelse på vort liv herhjemme. Vi kommer ikke udenom, at klimaforandringerne påvirker kulturen, erhvervsgrundlaget, bygge- og anlægssektoren samt de trafikale forhold – og det går hurtigt. Aldrig har det været så vigtigt med god planlægning på alle områder.

Koalitionsaftalen er gældende fra den: ____ . oktober 2018

For Partierne:

Siverth K. Heilmann
Atassut

Kim Kielsen
Siumut

Vittus Qujaukitsoq
Nunatta Qitornai